

Molbe zemalja u razvoju da integriraju L&D u glavne pregovore na COP23 bile su uzaludne. Najtoplija godina od početka mjerenja bit će upravo 2017. i to za 1,1°C toplija u odnosu na predindustrijsko doba oko 1850. godine.

“Posljednje tri godine imali smo rekordne temperature. Sve je to dio jednog dugoročnog zagrijavanja”, izjavio je glavni tajnik Svjetske meteorološke organizacije Petteri Taalas tijekom UN-ove Konferencije o klimi u Bonnu.

23. Konferencija stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime COP UNFCCC-a se održavala od 6. do 17. studenog, pod predsjedanjem Fidžija. Zbog nedovoljnog kapaciteta Fidžija ulogu domaćina je preuzeo Bonn, koji je ujedno i sjedište UNFCCC-a. Ove godine na COP-u je sudjelovalo preko 26 tisuća ljudi, od predstavnika skoro 200 država do predstavnika civilnog društva, medija te međunarodnih organizacija.

Uključivanje pojma “naknada” bila je crvena crta za mnoge razvijene zemlje tijekom COP21, posebice za Sjedinjene Države. U konačnici, “potreba za naknadom” zamijenjena je “akcijom i podrškom”, što ostavlja prostor za neodređenost.

“Suočili smo se s nesvakidašnjim vremenskim prilikama: temperature od 50°C u Aziji, nemilosrdni uragani na Karibima i Atlantiku, sve do Irske, zatim nemilosrdni monsuni i poplave koji su pogodili milijune, a na istoku Afrike vladaju katastrofalne suše”, rekao je Taalas.

Budući da je COP23 bio pod predsjedanjem Fidžija, otočne zemlje u razvoju, puno se govorilo o ranjivosti otočnih nacija zbog klimatskih promjena te je Loss and Damage bila jedna od najvažnijih tema.

L&D je koncept da bogate države, koje snose puno više odgovornosti za klimatske promjene, budu odgovorne za gubitke i oštećenja nastala vremenskim nepogodama koje su često uzrokovane klimatskim promjenama. Zemlje u razvoju u takvim slučajevima žele novčanu potporu od industrijskih razvijenih država, ali se razvijenije države ne slažu s tim konceptom. Predstavnici EU-a i Australije tako su na konferenciji istaknuli da financiranje L&D ne bi trebalo uvrstiti u pregovore jer “nije svaka prirodna katastrofa uzrokovana klimatskim promjenama”.

Financiranje za L&D trenutačno nije ni na pregovaračkom stolu, budući da Odluka COP21 jasno navodi u svom odjeljku za Gubitak i štetu da ona “ne uključuje niti pruža osnovu za bilo kakvu odgovornost ili naknadu”.

L&D je ušao u pregovore još 2010. tijekom COP16 u Cancunu u Meksiku. Korak dalje je bio Međunarodni mehanizam iz Varšave (Warsaw International Mechanism) za L&D koji je povezan sa Utjecajem na klimatske promjene tijekom COP19 u Poljskoj 2013. godine. Pariški Sporazum kao rezultat pregovora COP21 u Parizu 2015. godine je bio ključan jer je uvrstio

L&D u poseban Članak 8. Pariškog sporazuma.

Od onda je L&D jedan od tri stupa klimatske politike, uz smanjenje i prilagodbu.

Za razliku od prva dva stupa za koje je obećano 100 milijardi američkih dolara godišnje, za L&D trenutno nema izvora financiranja unatoč zahtjevima zemalja u razvoju da je potrebno, hitno i bitno dodatno financiranje. Financiranje za L&D trenutačno nije ni na pregovaračkom stolu, budući da Odluka COP21 jasno navodi u svom odjeljku za Gubitak i štetu da ona “ne uključuje niti pruža osnovu za bilo kakvu odgovornost ili naknadu”.

Uključivanje pojma “naknada” bila je crvena crta za mnoge razvijene zemlje tijekom COP21, posebice za Sjedinjene Države. U konačnici, “potreba za naknadom” zamijenjena je “akcijom i podrškom”, što ostavlja prostor za neodređenost.

Molbe zemalja u razvoju da više integriraju L&D u glavne pregovore tijekom COP23 bile su uzaludne, razvijene zemlje su blokirale takve zahtjeve tijekom cijelih pregovora u Bonnu. Primjedbe razvijenih zemalja bile su da sada nije vrijeme za tu raspravu ili da L&D ne bi trebali biti “politizirani”.

Na završnim pregovorima COP23 zemlje u razvoju su dobile tek “utješnu nagradu” - tijekom sastanka UN Subsidiary Bodies UNFCCC-a u svibnju 2018. održat će se široki stručni dijalog o potpori (uključujući financije) za L&D.

Taj dijalog bi trebao “istražiti širok raspon informacija, inputa i stavova o načinima olakšavanja mobilizacije i osiguravanja stručnosti te poboljšanja podrške, uključujući financije, tehnologiju i izgradnju kapaciteta, radi otklanjanja, minimiziranja i rješavanja gubitaka i oštećenja”.

Ogromne štete radi klimatskih nepogoda koje pogađaju zemlje u razvoju, te ograničeni kapaciteti tih zemalja u saniranju tih šteta ne smiju ostati ignorirani. Dijalog stručnjaka u svibnju sljedeće godine će, nadajmo se, biti prvi korak u osmišljavanju i implementiranju konkretnih rješenja. Tek tada možemo razgovarati o napretku o pregovorima.

L&D je koncept da bogate države, koje snose puno više odgovornosti za klimatske promjene, budu odgovorne za gubitke i oštećenja nastala vremenskim nepogodama koje su često uzrokovane klimatskim promjenama.

Izvor: h-alter.org